

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Mélyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos**
Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Piacz-utca 9. Telefon 412

Barázdák.

Tetszik ismerai ugyebár a régi adomát, hogy a hangsúlyozás által hogyan less a gorombaságból kedveskedés? Mikor az egyseri fiu azt táviratosta az apjának, hogy: Apám, küld pénzt! — az édes apa szörnyen felfrottant és dühösen olvasta fel a táviratot a felesége előtt! No nézd anyjuk, milyen szemtelen az a kölyök, gorombán rám üzen, hogy apám, küldj pénzt!

Az édes anya ekkor átvette a táviratot és lágyan, szelíden, olvadékonyan, behizelgően olvasta: Apám, küldj pénzt! Éppen így van most a volt szabadelvű és haladó párti sajtó a kormánypartisággal. Csakhogy ez megfordítva hangsúlyoz.

Harminc éven át büzkén, gögősen, megelégedetten, jóllakottan, hatalmas érzetében emlegette a kormánypartot, a kormánypartit hazafiságot. Most pedig, mikor az óriási aranyu 48-as függetlenségi pátról és sajtójáról ír, dühösen, irigyen, csufolódva, éhesen szisszeget: kormánypart! kormánypart! sajtó!

Perse a róka komának — savanyu a szőlő!

Soha még ellenzéki sajtó olyan szilaj kurucodást véghez nem vitt, mint most a nemzeti kormány ellen a volt haladópartit és szabadelvűpartit darabont újságok.

Ezek az évtizedeken át hétrét görbült, pénzért mindeure vállalkozott, gerinetelen lapok valósággal tűzet okádnak Apponyira, Kosauhra, Wekerlére, a királyra, a kétfejű sasra, a hadseregre.

De jó tréfa lenne, ha egy napon elhittetnék velük azt az incselkedő manók, hogy a nemzeti kormány megbukott és megint Kristóffy, Rudnay és a nemzetközi adáz szociálisták az urak Magyarországon! Hogy kussolnának ezek a vad újságok a darabont-kormány lábai előtt, alásatosan leve a kőncot!

A nap fölkel, sugarai fényével és melegével elárasztja a világot; áldást, életet, világosságot terjeszt.

De a bagoly, mely csak éjjel lát és csak a sötétséget szereti, azt huhogja valamely szemétdomb tövében, hogy nem igaz, nincs világosság, nincs napsugár, a nap nem is kelt föl, nem is ragyog az égen... csak sötétség van és bagolyhuhogás.

És a nap? Talán igyekszik szégyenkezve elpárologni? Nem! A nap fölkel és tündököl a mindenség felett.

Eötvös Károly, a jeles író és kegyetlen rossz politikus két dologról nevezetes. Ama bizonyos tiszta-eszlári perről és arról, hogy mindenre emlékszik. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy mindenre jól emlékszik. Mert igen sokat el szokott felejteni s a hágokat aztán — hozzákölthi az öreg vajda.

Például legujabban elfelejtette, hogy mi volt a politikai hitvallása. Sokféle volt ugyan, de nemcsak a legrégebbet, hanem a legujabbat is elfelejtette. Főlcsapott — szociálistának. Legutóbb 48-as volt. A 48-nak pedig esküdt ellensége a nemzetközi szocializmus. De Eötvös Károly pompásan megtudta nyugtatni a lelkiismeretét. Neki az ugyanis mindegy!

Szegény emberek nyomora.

Országszerte mindenütt nagy és általános a panasz és elégtelenség.

Nincs nap, hogy az újságokban ne olvassunk egy-egy új mozgalomról, melynek célja a kisemberek bajain segíteni. Hol a magánhivatalnokok szervezkednek, hol a kiskereskedők, dohányárusok stb. mozgolódnak, hogy nehézsorsukon segítsenek. A kisemberekben fölébredt az öntudat s most hatalmasan neki fogtak azoknak a bilincseknek a széjjelterpesztéséhez, amelyek eddig fogva tartották őket.

A panaszok és sérelmek hatalmas tömege kér meghallgatást és orvoslást. A társadalom osztályainak ideig-óráig erővel fentartott egyensulya bomlik. Új elhelyezkedés küszöbén állunk. S ebben az új alakulásban nagy szerep fog jutni a kis existenciáknak. Hiszen ők az alapjai minden egészséges állami alakulásnak s az állam első sorban belőlük, tőlük nyeri azon anyagi eszközöket, melyek lételének teljesen megfelelnek.

És ha a kisemberek nem tudják pontosan fizetni adójukat s illetményeiket, ha az adóprés elnyomja őket s kiszívja vérüket, ez siettetti a válságot, mely az államra nézve súlyos következményekkel járhat.

Eddig csak a munkásság panaszai visszhangzottak. És így nagyon föltűnő jelenség, hogy újabb időben azok az osztályok, melyek eddig úgy, ahogy mégis megéltek s megtudták szerezni a megélhetés eszközeit, erősen panaszkodnak. A panaszok nem mutatnak nagy változatosságot. Nagyjában ugyanazok

a kisemberek minden osztályánál: a hihetetlen magasságot elért házbérek, a súlyos adóteher, az általános drágaság.

A házbérek súlyos terhét mindnyájan érezzük. A fővárosban ép oly nagy a panasz e miatt, mint Debreczenben. Meg van már a remediuma is: a lakósztrájk. Csak volna már példa rá, hogy a háziur huzta volna a lakóval való páros küzdelemben a rövidebbet?

Az adóteher súlyos volta közös panasza minden adóalanynak. Ez az állandóan visszatérő súlyos szolgálat és megbillenti a kisember amugy sem biztos mérlegét. Emlékezzünk csak vissza — a néhány hét előtti adókievetésekre. — Országszerte zugott akkor a panasz, hogy méltányosságot félretéve terhelik az adózó polgárságot, de különösen a kisembereket.

Az általános drágaság — különösen az élelmiszerek drágulása immár tetőpontját érte el. Hova tovább működik még az archimedesi csavar, mig kikerülhetetlen lesz a súlyos gazdasági válság, mely jobban viseli meg az országot, mint a politika válsága. A minden uzsoránál aljaabb élelmiszeruzsora kutforrasa ma számos gazdasági bajnak.

Ezeket a súlyos mizériákat pedig sürgősen kell segíteni. Meg kell védeni okvetlenül úgy a munkás, mint a tisztviselői proletariatust, akiket immár az inség vaskarja fojtogat.

Tapasztaljuk, hogy újabb időben a lakás és élelmiszer uzsora rettenetes súlylyal nehezedik a kis tisztviselőkre, akik az adósságuk sokasága alatt görnyednek.

Nálunk, Magyarországon, az egyik társadalmi osztály hanyatlása, pusztulása, szükségképpen érezteti hatását más osztályoknál is, mert nálunk nincsen meg az osztályok teljes elkülönülése, elhatárolódása. Epen ezért fontos, hogy a kisembereket fenyegető katasztrófának elejét vegyük.

A bajt felismerni s gyógyítani az orvos, a kormány feladata. A kispolgárok existenciájának sürgős megerősítése elsőrendű kormányzati feladat kell, hogy legyen.

És e baj orvoslását a lakást- és élelmiszer-uzsora irgalmatlan kipusztításán kell kezdeni. Elsőrendű szükségletek megszerzését biztosítsuk elsősorban.

Uzletemet

Egyház-tér 3. szám alá helyeztem át, s az összes árukat mélyen leszállított áron árusítom ki. **Borsos Kata.**

627-x-38.

Azután jöhet a többi: a mai igazságtalan adórendszer helyébe a progresszív adórendszer, az iparnak állami fejlesztése a közterhek egyenletes és arányos elosztása. Törvények, rendeletek védjék a kis polgári társadalmat a hatalmasok és magának az államnak tulkapásai ellen. És akkor meg fognak szünni a panaszok, melyektől visszhangzik most az ország s megkezdődik az erős és egészséges fejlődés — a gazdaságilag független Magyarország felé.

A magyar ipar diadala.

Ha tudnánk, hogy mily művészi munkát képes végezni a magyar iparosnak ezse és keze, ha napról-napra ennek bizonyítékait látnánk a magyar iparos ipari készítményeiben: bizonyára a szegény pirja borítaná el arcunkat a miatt, hogy ily eredmények dacára nem a hazai, hanem a külföldi ipart, s mindenekfelett nem hazai, nem helybeli, hanem az idegen iparost pártoljuk, annak adjuk pénzünket, s nem törődünk azzal, hogy a hazai és helybeli iparos a nyomorral küzdök.

E rövid bevezetés után a magyar és egyuttal helybeli ipar érdekében emelek szót, és felhívom a minden rendű és rangú közönségnek figyelmét a Piac-u. 26 sz. ház (Nagyfőzsde) udvarán levő asztalos műhelynek rejtelmére. Felhívom pedig azért, hogy — mint már eddig is urhölgyek és urak sokan tették — fáradjon le ebbe a műhelybe, és ha bemegy e műhelybe: ne törődjék azzal, hogy nem parkettre lép, hanem a műhelytulajdonosnak szerénységén felül a műhelyben szokásos rendetlenség is fogadja. De fáradjon le csak azért, hogy ott a sok forgács, szerszám, nyers és félig kidolgozott anyagok tömkelegében a magyar butoriparnak diadalát megláthassa, megvizsgálhassa és hogy ennek láttára az a szentséges elhatározás keletkezzék benne, hogy soha többé semmiféle butordarabot külföldit nem, hanem csak hazait vásárol.

Az említett műhelyben látható egy

— megrendelés folytán egy ujházaspár boldog otthonába készült — kredenc és egy pohárszék, mint egy nagyobb szerű ebédlő berendezésnek alkatrészei (a többi ebédlőbutor a megrendelőnek már átadott.) A mi ezen a 2 butordarabon legelőször szembe-tűnő: az az, hogy mindegyik nélkülöz egy a figurális kivitel, mint a beosztás tekintetében minden sablont, a miből rögtön megállapíthatjuk, hogy mindkét butordarab egy önálló eredeti tervrajz után készült. És a mikor megtudjuk, hogy a terveket ennek az asztalos műhelynek tulajdonosa készítette: akkor már keressük ezt a derék iparost, hogy tervező képességért, a minden sablont nélkülöző és kiváló műizlésről tanuskodó s meglepő inventióért legmelegebb elismerésünket neki kifejezzük. Valóban tökéletes alkotások e butorok minden részükben: a külső burkolatul szolgáló sötétpiros palisanderfa s a belső burkolatul szolgáló világos fényezett javorfának megválasztása, a faanyagok illesztése, csiszolása; a szintén saját rajz után — Burger Anna és fiai budapesti üvegyárában — készült köszörült állatszóró tükrök üvegezési és az ezüst színében pompázó, de szintén iparosunknak saját rajza után készült éremünk: mind-mind a magyar iparnak alkotásai és — különösen mindezt együtt látva — a magyar iparnak diadala. Sehol semmi nehézkesség, e különben rendeltetésüknél fogva is — nem kicsiny butorokon, de annál több könnyed francia műizlés és előkelő elegancia, és ez párosulva az angolipart jellemző feltétlen szoliditással, erővel és tartóssággal: valóban fölébe helyezték ezt az iparost és ezeket az ipari műveket minden — e nembeli — külföldinek.

Az illető asztalos mesternek nevét ezuttal nem írjuk ki azért, nehogy cikkünket a megfizetett reklám gyanujával illessék, de bizonyosak vagyunk a felől, hogy a tisztelt publikum, ha megtekintette ezeket a butorokat: keresni fogja az alkalmat arra, hogy ennek a derék magyar iparosnak neve mellett szélesebb körben ismertté legyen. Az említett butorok még csak e hó 24-én déli

12 óráig lesznek megtekinthetők, mert e napon a megrendelő részére kell átsegélytani azokat.

V. L.

Egyház és iskola.

Az árvaügyi bizottság ülése. A debreceni ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága e hó 24-én délután 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Az ülésen Diosóffy József lelkész elnököl. Tárjak: Folyó ügyek.

Hol lesz a zsidó polgári leányiskola. A zsidó polgári leányiskolának, a városunk ezen új tanintézetének igen alkalmas helyiséget bérelt az iskolaszék az Arany János u. 40. sz. alatt, amelynek világos szobái elkülönített udvara teljesen meg fognak felelni a követelményeinek. A helyiséget már át vette Katz Jakab iskolaszéki gondnok és dr. Kardos Albert a polgári iskola igazgatója s ugyancsak ők gondostodnak az iskolában szükséges felszereléséről.

Iskolai beiratások. A beiratások az ág. h. ev. iskolába szeptember hó 1. 3 és 4. mindig d. e. 9-12 óráig, d. u. 3-5 óráig tartanak a Miklós-utcai ág. h. ev. iskola I. emeleti nagytermében. Az ujonnan jelentkezők születési, himlő-oltási és esetleg iskolai bizonyítványt tartoznak felmutatni.

A drágaság egyre tart.

A hatóság közömbös.

Hol a baj gyökere?

Csaknem naponkint kapjuk az elkecseregetett hangu leveleket, amelyek az ellen emelek szót, hogy a debreceni piacon tartatlan a drágaság. Az addigi levelek írói egyszerűen konstatálták azt a szomorú tényt, hogy nálunk a piacon sokkal nagyobb drágaság uralkodik, mint Budapesten, ahol pedig már társadalmi akciót is indítottak az általános nyomort szülő drágaság ellen. A levelek írói nem jelölték meg a rettenetes drágaság okát, csak panaszkodtak.

Ma a debreceni közgazdasági élet egyik kiünősége irt levelet, amelyben leplezetle-

Siessen . . .

Irta: Ádám Éva.

Vannak olyan időszakok az életben, amikor egyetlen pillanatig se tudok munka nélkül elleni. Fájdalmat okoz a percek üressége.

Sötétség mered rám a napfényből is. És utálatosok lesznek a virágok is. Egy óriási, üres, fekete semmi vesz körül. Egy fényugár se csillan sehol. Nem látok. Aztán egyszer úgy érzem, mintha meglököne valaki. És megrázkódhok a föld. Bucsuzom. Az villan eszembe, hátha már nem virrad nekem többé soha.

Elképzelem, hogy milyen az a halál, amely nem természetes. Aki tudja, hogy megfojtják rögtön vagy golyó repül a fejébe, vagy hideg, erős zsinór szorul a nyakára.

Hát most rögtön itt lesz a vég . . . Sűrűbb lesz a big sötétség és irtózatosan gomolyog agyamban az emlékezet. Lázban ég az öntudatom. Irnom kelleas. — Elbucszni. És lelkem nem ismeri föl gondolataimnak tárgyát. Nem tudom e tömör sötétségben, melyik az anyám araya, és melyik messze tájaké. Hegyek futnak el szemem előtt. Nagy erdők. Már ködbe vesztett a napugár. Valaki szembe jött velem. Törfi. Nem öreg, de fáradt. Ugy tetszik lelkemnek, mintha egykor virágos tájakon sétáltunk volna. És hangja lassan, finoman fölír emlékezetembe. Hogy mit

mondott? Hát mit szoktak mondani a férfiak, mikor egy leány után vágyakoznak?

Hagyjuk ezt Rógen meghalt virágok bágyadt illatától fáj a fejem.

Nem tudom, mit feleltem a behizelgő illatosan könnyű bün szavaira.

De tudom, hogy nem együtt haladunk tovább.

A nő életében semminek sincs akkora szerepe, mint az illuzióknak. Kell az nekünk. Keressük mindenben. Megalkuszunk a hazugsággal, merengünk az álmokon. Csak szép legyen. Nekünk mellékes az élet lényege. A tartalommal sohse törődünk. Csak a forma legyen lágyan simuló, csak a hang csengése édes. Ez jobban boldogít, mint az arany-jellemek erőteljes zárkózottsága.

A hazug illuziónak ez a fehérfátyola boru ránk olykor a koporsóban is. Együtt éltünk valakivel hosszú évekig és kacagó szemünk nem látta annak a hibáit. Mert úgy születünk, hogy vakok maradjunk. És ez így olyan földre esen szép, — könnyű.

Mit ér az ész? Hogy lásson? Hogy ne legyen örme soha? Hogy előre lássa a logikai összefüggést, hogy ebből a cselekedetemből ez, meg ez a csalódás kell, hogy előálljon?

Vagy, hogy a fizikai és lelki erők okos, tudományos összevetéséből egy elzárt külön világnak az alapját építsük meg, melynek fala szent, szilárd elvekből áll és e falakon belül egy tevékeny, lázas élet folyik egy magasabb és szebb erkölcsi fölfogás szerint.

Igen, így szokott ez lenni. Aki nek a

hétköznapi emberénél több eszük és lelkük van, azok ilyen elzárt, megszentelt világban élnek. Beteges elfinomulásokkal találkozunk itt. Abnormitásokkal. A szem megszokja a láthatatlan erők látását, a finom hangok lágyágát. Ha két ilyen álomkörös, egy férfi és egy nő kerül össze: azoknak lelkilete osupa virágzás. Ugy képzem, az ilyen lelki-összeköttetéseknek égi ereje van. Delejes-sége. Megéri, kitalálja egyik, mit óhajt a társa. És az egyéni akarat belesimul a másik összhangjába.

Szó kevés hangzik el. Ami fölseng, az a vidám üdeség. Az egyetértő kacagásé. A békéltető, nyugalmas értekezésé.

Van idegbetegség. Hogyne! De ha a szememet kikaparják is a nagyságos asszonyok, akkor is kimondom, hogy minden századik „ideges” hölgynek hiszem el, hogy az a fizikai elváltozás, folyamat, mely egy romboló betegség: az tényleg pusztítaná őket.

Amelyik hölgy goromba, paraszt, kényeskedő, affektáló, pletyka kedvelő, az modern nyelven szólva, mind idegesnek nevezi magát. Értel, hogy e kitétel a naiv szemekben enyhíti az előkelő botlásokat.

Az előbb azt képzeltem, hogy most rögtön meg fogok halni. Hát ez is egy neme a modern idegesnek. A hisztériának legalsóbb foka. Minden nő hisztérikus és kissé. A szerelemben is. Olyan érzéseket tulajdonít magának, amiket valójában sohase érzett.

Elképzeli azt, hogy ő ezt, vagy azt az embert imádja, hogy élni se tud nélküle.

nül föltárja a drágaság indító okait a városban a hatóságot teszi felelőssé azért a nagy csapásért.

Valósággal életkérdést képez városunkban az élelmiszerek árának naponta való emelkedése, ami a kevésbé jól szituált embereknek itt való tartózkodását már eddig is nagyon megnehezítette, a folytonos ár-emelkedésnél pedig tisztára lehetetlenné teszi. A lakosság tanácstalanul és megdöbbenve áll ezen tények előtt. Ijedten kérdezik egymástól az emberek, vajjon mi is okozza ezt az óriási drágaságot, hiszen az idén elég jól ütött be a termés, a hetivásárra pedig mindannyiszor igen sok zöldséget, apróságot, gyümölcsöt hoznak a vidékről. Bár mennyire is kutatom az okokat, nem találhatok más okot, mint a piaci elővételeit. Az élelmiszereknek brutális kofanépség által való összevásárlása, akik ellepik már hajnalban a Debrecen felé vezető utakat, összeszednek minden összeszedhetőt, melyet aztán ekszportálnak és a szegény debreceni polgárok ilyenformán éhezni kénytelenek.

És ha az ember szóvá teszi ezt a dolgot a városházánál, vagy a rendőrségnél keres segítséget, az embernek azt a feletet adják, hogy az eladás a kereskedelem szabadságának vagy a szabad kereskedelemnek folyománya, melyet korlátozni semmi áron sem szabad. Nagyon böcső fölfogás. Debrecen lakossága, vagyis inkább a piacról élő intelligencia kilenctized részében hivatalnokból és kevésbé vagyonos kereskedőkből és iparosokból áll és ez az osztály képezi Debrecenben az adófizetők zömét. Ezek tehát inkább éhezzenek, csak hogy a szabadkereskedelem elve ne szenvedjen esorbát. Városunk, melynek jóformán alig van ipara és így alig van számbavehető munkásszáltya, évek óta a legkülönfélébb sztrájkok tanyája.

Mikor fognak végre a városházán is gondolni arra, hogy egy város ügykezelése másból is áll, mint a kéz kezét mos prak-szisából.

Közreadtuk ezt a jogos panaszt, amelyhez hasonlólt lépten nyomon hallani a deb-

reczeni társaságokban. Ehez csak azt a megjegyzést fűzzük, hogy tudomásunk szerint a rendőrség új piaci és vásári szabályrendeleten dolgozik, amelyben gondoskodni fog ezeknek régi bajoknak megszüntetéséről. Ámde mindez nem sokat ér, mert nálunk nagyon találó az a szállóige, hogy a szabályok csak arra valók, hogy a hatóság segítségével kijátszák azokat.

Tarka históriák.

Két tolvaj.

Egy takarékpénztárban kettős sikkasztás történt véletlenül egy és ugyanazon időben. A pénztáros, előkelő uri család tagja, népszerű, közismert, nagyrabecsült férfi — százezer forintot szenderített jobb létre: a bank szolgálja, egy műveletlen paraszt — pár száz forintot emelt el.

Természetesen mindketten törvény elé kerültek. A pénztárost felmentették, mert az orvosi szakvélemény szerint, gyógyíthatatlan elmebajban szenved. A bankszolgát három évi börtönrre ítélték, mert ugyanazon orvosi szakvélemény alapján — elmebajban szenved ugyan: de gyógyítható.

Mindjárt rosszra gondol.

A szél felkapja egy fiatal leány szoknyáját és ott inceskedik a fodrok rejtelmek között.

— Ugyan ne izéljen! — mondja a leány hátra sem nézve.

Tragédia a francia nyelvtani leckében.

Le fiancé	— — — — —	a vőlegény,
Le fiancée	— — — — —	a menyasszony,
L'amour	— — — — —	a szerelem,
monstrueux	— — — — —	óriási,
la dot	— — — — —	a hozomány,
promettre	— — — — —	ígérni,
beaucoup	— — — — —	— sok,
la réalité	— — — — —	a zord való,
rien	— — — — —	— semmi,
plaquer	— — — — —	a fakép- nél hagyni.

Mennyi.

Volt egy bájos fiatal leány, páratlan szép arc, isteni termet — aki egyformán tetszeni tudott minden férfinak. És mert kedves is volt, dacára, hogy

most az az egyáltalában nem tiszteletre méltó ur, aki engem el fog bolondítani.

Tragikomikus egy helyzet! Hogy én most csöndesen lustálkodom, álmodozom, az édes, beszédes erdő alján és nem tehetek semmit, hogy valahol össze ne találkozzunk! Hát nem kacagni való ez?

És arra volnék kíváncsi, miért fog ön uram engem megcsalni? Mert, hogy hazudni fog nekem, az bizonyos. Mert maguk mindig hazudnak, ha szerelemről van szó. És mi mindig elhiszük. A legszebb arány!

Nagyon szeretnék én is egyszer valakit megcsalni. Csak egy kicsit. De mégis, nem tudom gyávaság-e, ódság-e, butaság-e, de úgy fáj a lelkem, ha szomorúnak látnám azt az arcot, amely bizalommal tekint le rám.

Hát ne féljen, édes.

Legyen jó maga is ismeretlenül, ott az ismeretlen tájakon. Dolgozzék sokat. Ugy szeretem a munkás férfilekeket. Ha egyszer erre jön, felém, hozzám: megbecsülöm minden tévedéseit. A nagyokat is. Csak egyet nem, egy mindennapi, közönséges szokást. Azt, hogy ha miattam más leányt hagy el hátlenül.

Látja: én is jó leszek. Jó leszek, édes. De néha úgy félek, hogy maga későn jön el. Amikor fehér lesz a hajam... barna hajam. Virágos, gyöngéd kézzel simítsa végig homlokom majd; fáradt leszek. Hiszen olyan sokat bánt az élet, amíg álmodozva várom magát. Siessen!

hozománya nem volt egy árva krajcár sem: egymásután akadtak kéri.

Azonban a leányukra nagyon is büszke szülők ilyenkor mindig óriási igényekkel léptek föl a vőlegény vagyoni viszonyaira vonatkozólag, minden egyes kériől gőgösen kérdezték:

— Mennyi?

És kijelentették, hogy az a férfi, aki megakarja kapni az ő leányukat, legalább ötezer korona éri jövedelmet tud on kimutatatni.

Az idő múlt. A kériők kezdtek elmaradni. A leány vénült s bár még mindig mutatott, egy egy vékony barázdát, az úde hamvas szín elmulása vészjóslóan jelezte: jó lesz sietni. Az udvarlók azonban kezdtek mind bátoralanabbak lenni és mielőtt közeledtek volna, félénken tudakolták a leány korát:

— Mennyi?

És megint elmult egy pár év. A leány még mindig nem tudott férjhez menni. Pedig a szülők most már igen leszállították igényeiket: odaadták volna a leányt a legelső jelentkezőnek. Csakhogy ilyen nem akadt: a leány már éppen nem volt hódító külsejű és ha valakinek kínálni találták, az félve húzódt el és számító hangon tudakolta, hogy van-e annak a csúf vén leánynak hozománya és ha van:

— Mennyi?

HIREK.

Hortobágy-hasznosítás.

Már huzzák a délibábos Hortobágy romantikájának a halálharangját. Az ősi pusztai televényét fel akarják ekevással hasogatni. A nomád pásztorélet utolsó nyomait is el akarják tüntetni.

Nagy terveket forgatnak a fejükben a bizottságokban üő urak, komoly tárgyalások folynak a hasznosítás körül és a legjobban érdekelt gazda közönség alig kapott képviselést ott, szóhoz pedig alig is juthat.

Komoly gazdakörök nem hiába aggódnak amiatt, hogy a bizottság éppen az ellenkezőjét fogja elérni annak, amit hirdet, mert a legszükségesebb és leggyakorlatibb eszmének is mindig a megölője szokott lenni a helytelen kezdet és rossz irány. Ebben a kiválóan fontos ügyben pedig határozottan helytelen alaphól indultak ki és nem is csoda, ha rossz irányban haladnak.

Mondják, hogy hasznosítani kell a Hortobágyon. Hát hasznosítsák, de ne úgy ám, ahogy a Kövendy Biró féle tervek alapján javasolják. E terveknek különben is aligha fognak többséget szerezni a törvényhatósági bizottságban.

Ez pedig nagy baj, mert a hasznosítási tervek elvetésével el fogják odázni jó időre a hasznosítás kérdését is, amely különben is nagyon elkeserítette a jószágtartó közönséget.

Pártközi megegyezésekkel már sok szépet alkotott városunk törvényhatósági bizottsága, sok hasznosat is, s a mi véleményünk az, hogy e fölötte fontos, életbevágó kérdés is megérdemelné a pártközi megvitátást. Ugy kell hasznosítani a Hortobágyot hogy mindenki belenyugodhasson a határozatba.

Ezt az ötletet, a pártközi megegyezést, ajánljuk az illetékesek figyelmébe. Talán akad valaki, aki e mozgalom élére áll. Nem kell ahhoz égis erő tekintély vagy tudás csak meglegyen benne a becsületes jó szándék. A pártközi értekezlet majd terem bőségesen terveket és javaslatokat, lesz aztán módjában azokat megvitatni és kidolgoztatni. — Annyi bizonyos, hogy ott, ahol minden érdekelt fél jelen lesz, nem lesz eredménytelen a munka.

A másiktól meg azt hiszi, hogy azt ő gyűlöli. És beleéli magát e hitbe. Képzeltét képes annyira fokozni, hogy átszellemül a gyönyörűségtől vagy sikoltoz, őrvong a félelemtől.

Valami erdőt is láttam az előbb. Ahol bus fák hajladoznak. És ahol egy férfi jött szembe valam. Nem volt öreg, csak fáradt.

Na hát ez is hazugság! Csak képzelődtem. Átrepültem tiz husz esztendőre. Éreztem, hogy öreg leszek s fölismerem egy embert, aki nekem most kedves számárságokat beezélt, de nem akarom meghallani. Behunyam a szememet és azt képzeltem: 20 év múlva öregem, találkozunk.

Szerettem volna elképzelni, megbánám-e akkor mostani büszkeségemet, mely öntudatot ad, de örömet nem. Szeretnék úgy az ötven éves egyedül maradt asszonyi lélekbe látni. Mit érez az, aki fiatal éveiben könnyelmű, kedves bűnöknek élt. Milyen álom az övék? Nem bánták-e meg a bűnös örömeiket?

És szeretnék szomorú szemű, sáppadt arcú asszonyok lelkével beszélgetni. Ugy az alkonyodás éveiben mit éreznek, mit siratnak? Ifjan tartotta-e lelkük bájjait a becsületesség öntudata, vagy egyre nycmasztóbb lett?

Ugy-e nem mondjátok meg asszonyok? Hát ne is mondjátok! A leányok ugyse követik más tanácsát soha. Mi azt képzeljük, hogy az egész világot meg lehet csinálni, de minket nem!

Ki tudja hol, micsoda idegenben sétál

Korántsem akarnánk az események elé vágni, de az kétségtelen, hogy a hasznosítás csak az állattenyésztés sérelme nélkül a kis emberek felségelyezésével, tehát ki sebb berletek engedélyezésével történhetik nem csupán gazdasági, hanem messze kiható társadalmi socialis akció alapjául kell e kérdést venni.

Csak ha így gondolkozunk, ha ez alapon indulunk el, lehet sikeres és eredményes a hasznosítás, másként az nem lesz hasznosítás, csak kihasználás a nagy tőke részére, a kisgazdák és velük a nagy közönség rovására.

Videant Consules!

Uj rend a virilisták körül.

Ki készítse a névjegyzéket.

A belügyminiszter rendelete.

A belügyminisztériumban már régebben visszának találták azt a helyzetet, hogy a virilisták névjegyzékét a kir. adóhivatal állítja össze. Az adóhivatal ugyanis nem ismeri eléggé a városi adófizetők helyzetét, ami gyakran visszaélésekre adott okot. Számos esetben megtörtént már, hogy olyanok kerültek be a virilisták névjegyzékébe, akiket ez a hely sem vagyoni állapotuknál, sem jövedelmükénél fogva nem illelt volna meg. Az illetők olyképen érték el céljukat, hogy jóval nagyobb jövedelmet vallottak be, mint a mennyi tényleges jövedelmük volt. Ezzel a hamis bevallással sokan elérték már azt, hogy mint virilista tagok bekerültek a városi és a megyei törvényhatóságok körébe.

Az ilyen visszaéléseket súlyosan bünteti a törvény, de csak a legritkább esetekben fordul elő, hogy a manipuláció napvilágra kerül. A fő oka ennek az, hogy a kir. adóhivatalok nincsenek eléggé tájékozva az adófizetők vagyoni viszonyai felől.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter, hogy a visszaéléseknek véget vessen, most olyképen intézkedett, hogy ezentúl a városok virilistáinak névjegyzékét ne a királyi adóhivatal, hanem a városi adóügyi osztály készítse el és küldje át a város polgármesteréhez, aki a névjegyzéket elbírálás, illetve összeállítás céljából az igazoló választmányhoz tegye át. A belügyminiszternek ez a reformja alkalmas arra, hogy az eddigi visszaéléseknek gátat vessen és nem lehetetlen, hogy életbe léptetésével, visszamenőleg számos régebben elkövetett visszaélés fog napvilágra kerülni. A belügyminiszternek a reformot elrendelő leirata érkezett Debrecen városához. A leiratban a miniszter elrendelte azt is, hogy a jövőben a virilisták névjegyzékét az adóügyi osztály legkésőbb augusztus 31-ig készítse el és szeptember 1-én terjessze fel a belügyminisztériumhoz.

A rendelet a helybeli eddigi gyakorlaton nem változtat, amennyiben az állami adóhivatal eddig is a városi számvevőség összeállítására alapján készítette el az alaplapjstromot.

— **Kinevezés.** A főispán Csajkos Gyulát Hajdúvármegyéhez napdíjassá nevezte ki.

— **Debrecen niacs zár alatt.** Nagy ritkaság, hogy Debrecenben nincs járványos jellegű állapot betegség. Most van ez először ez évben. A város határa nincs zár alatt, mert mindenféle állapotbetegség megszűnt.

— **Még egyszer a bérkocsi mixériáról.** Csinosér Sándor, mint a bérkocsi ipartársulat elnöke nyílttéri közleményben támadja lapunkat, a f. hó 22-iki „Lesz e hát valami a bérkocsik szaporításából” című hírlünkért.

Hogy ezt durva sértő hangon teszi, nem vesszük rossz néven, hiszen ki-ki úgy

ir, ahogy tud, ahogy érez, ahogy tőle telik. Legalább evvel is azt bizonyítja, mily udvariasságot várhatunk a kocsisaitól, ha gazdáik így írnak.

Durvasággal azonban az igazságot soha, tehát ez esetben sem fog sikerülnie elhomályosítani.

Jegyezze meg magának Csinosér ur, hogy mi soha senkit sem rágalmazunk, de a való tényeket megírjuk, ha az egyeseknek nem tetszik is.

Már pedig való igaz, hogy van idő, midőn egyetlen bérkocsi sem áll nagy Debrecen bérkocsi állomásain: maga is becsmeri. A bérkocsisok zsarolásairól ön nem akar tudni, hát legyen azíves nyílttéri felhívást intézni — mi kifizetjük az árát — majd kap halomszámra adatokat.

Ilyeneket szolgáltatni nem mi vagyunk hivatva — noha van nálunk is raktáron elég, de tessék csak a bűnügyi osztályon tudakozódni, ahol naponta 8—10 panaszt is tesznek.

Önhöz kedves Csinosér ur igazán nem fordulhatott panaszával senki, mert nemcsak nem ismerte, de legfőképpen nem tartotta önt ama fórumnak, ahol panaszaira orvoslást keressen.

Mai nyílttéri közleménye után pedig bizonyára még kevésbé fogja ilyenül elfogadni.

Végül ami ebbeli állítását illeti, hogy azért írunk, mert új embereknek akarunk számokat juttatni, annyiban igaz ez, hogy a bérkocsik szaporítását szorgalmazva természetesen új emberek is fognak számot kapni, de legyen meggyőződve, egyáltalában nem vagyunk ellenségei a mai tisztos bérkocsi soknak sem.

Sőt ha ismerné intencionát, belátná, hogy a bérkocsik számának olyantén-képen szaporítása, mint azt mi javasoltuk, a bérkocsi állomások szaporítása és decentralizálásával nem hogy kárára, de hasznára lesz a bérkocsi iparnak.

Csak a vak nem látja, hogy ahol a helyivasut forgalom annyira korlátozott és elmaradt, ott új bérkocsik és bérkocsi állomások felállításával kell segíteni a fokozott igények kielégítésében, de természetesen a piacon kívül is alkalmas géopontokon kell új bérkocsi állomásokat felállítani.

— **Az új posta-palota.** A debreceni posta-palota ügyében a városháza szerdán értekezlet volt. Bészler Károly elnökle alatt. Jelen voltak: Schöpling Ágoston nagyváradai posta- és táviratigazgató, Eisemann Oszkár pénzügyigazgató helyettes, Szávay Gyula ipar- és kereskedelem kamarai titkár, Szabó Kálmán országgyűlési képviselő, Szentkirályi Tivadar kamarai osztály elnök, Csath Zsigmond debreceni postafőnök, Magoss György t. főügyész és Acél Géza főmérnök. Az ülésen több terv merült fel, hogy a postapalotát hová építsék. Eismann Oszkár szerint legcélszerűbb lenne az ügygyel kapcsolatosan megoldani a pénzügyigazgatóság elhelyezésének régen vajdó kérdését is, miután a pénzügyigazgatósági hivatalok jelenlegi helyiségükben tényleg nem maradhatnak soká. A bizottság elé 4 terv került, de döntés nem történt.

— **Visszautasított kivándorló.** Amerikába akart kivándorolni Spidberger Ferenc hajduböszörményi lakos, de a Pannonia hajó orvosa trahomásnak találta a szemét és visszautasította.

— **Baja főkapitánya Debrecenben.** Scheibner Gyula, Baja város főkapitánya Debrecenbea időzik. A bajai főkapitány ma délelőtti meglepetésként a városi szegényházat, délután pedig az epreskertben a városi ménest. A főkapitányt Király Gyula gazdasági tanácsnok, Roncsik Lajos főszámvevő és dr. Boldizsár Kálmán főkapitány helyettes kalauzolták.

— **Uj gyógyszerár Érmihályfalván.** Gaszner Béla debreceni gyógyszerész a belügyminiszternek engedélyért folyamodott, hogy Érmihályfalván gyógyszerárát állíthasson fel. A kérelmezett gyógyszerár a második lenne Érmihályfalván. A belügyminisztérium most lektüdte a folyamodványt véleményezés végett az alispáni hivatalhoz.

— **Esküvő.** Fényes esküvő folyt le szerdán a róm. kath. templomban, ahol délután 6 órakor esküdtök örök házasságot Reitenfelsi Riedl Raymund a debreceni első nagy takarékpénztár tisztviselője özv. Hanke Emilné urasszony leányának, Emma kisasszonynak. Az esküvői szertartást a család régi barátja, Kappel József végazta. A polgári kötés délelőtti volt Nagy Gyula anyakönyvvezető előtt. Tanuk voltak a menyasszony részéről csabai Horváth János testőrkapitány, a vőlegény részéről Muraközy László gyógyszerész.

— **Kimúlt a nagyváradai kétfejű sas.** A nagyváradai székesegyházat most restaurálják s ma levették homlokzatáról ezt a kétfejű sást, amely még Mária Terézia korában került oda. A kétfejű sas eltávolítását, mint ismeretes, már évek óta sürgették, többször üntettek ellene. Mostanában megint mozgalom indult meg a sas eltávolítására s meg akarták kérni erre Szemerey püspököt, aki azonban nem várta meg, amíg eléje járulnak a kéréssel, hanem önként levette a kétfejű sást.

— **Utána dobta a fejszét.** Majdnem gyilkosságot követett el részeg fővel Rezes József favágó, Pesti-utca 75 sz. a. lakos. Az utcán összeperelt ifju Kerekes Sándorné Ujföld 119. sz. a. lakossal, aki után mérgében a fejszét hajította. Szerencsére a fejsze nem találta. A nagytermészetű favágó ellen az eljárást megindítják.

— **Az új Ahasvér...** És ki vala átkozva a közönségtől és bolyong vala uttalan utakon. És nem akará befogadni sem hívó, sem pogány. Éhét nem vette egy falat kenyér, szomját nem csillapítá egy korty viz. Arra vala kárhoztatva, hogy szüntelen járja a földi lét szomorú Kálváriáját. Szegény Ahasvér!...

A hivatalos lap mai száma a következő hirrel szolgál:

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Surányi Károly kaposvári állami főgymnasiumi rendes tanárt hivatalból a bártfai állami gymnasiumhoz helyezte át.

Tudják önk ki az a Surányi Károly? Azt hiszik ugyebár, hogy valami szürke vidéki professzor? Dehog. Ó az a Surányi, aki — Maró Gergely volt, az a Maró Gergely, aki elkövette ama híres darabont-naptárt. Azóta már Pesten is volt professzor, meg vissza is helyezték Kaposvárra. Ott sem volt maradása. Vajjon nyugalomra talál-e Bártfán? Ki tudja?

És bolyg vala Ahasvér és nem fogadta be sem hívó, sem pogány.

— **Elgázolt tehén.** Ma reggel a hajduböszörményi vonalon Debreceni Gábor tehénét elgázolta a vonat. A hatósági szemlén a rendőrség részéről K. Tóth Mihály mezőrendőrkapitány jelent meg.

— **Betegség miatt öngyilkos.** Weinrauch Pál hosszú időn keresztül volt a debreceni törvényszék szolgálója. Mikor beteges lett, nyugdíjaztatta magát. Hosszas pihenés után megerősödött és ismét szolgálatképes lett. Nagyon ügyes szolga volt és emiatt a törvényszéki elnök visszavette napdíjas kiegészítőnek. A terhes szolga at azonban ismét megrongálta egészségét, úgy, hogy újból betegeskedni kezdett. Ez nagyon aggasztotta az öreg Weinrauch Pált, mert csak egy nyugdíja a mai viszonyok között a megélhetésre nem lett volna elég. Ez a keserűség gyötörte amint látta, hogy ereje napról napra fogy és a betegsége a nyomorba kergeti, öngyilkosságra gondolt. Az ablak keresztfájára felakasztotta magát. A rendőrség részéről dr. Balkányi Ede rendőrorvos és Fehér Mihály rendőrbiztos mentek ki a helyszínre. Beszállították a kórházba, ahol ma felboncolták.

— **Csavargó.** Az éjjel a nagyerdei fasorban olddott Gyüle Pál csavargó, akire gróf Eszterházy huszárhadnagy tette figyelmessé a rendőrt. Az őrlát Gyürét bekísérte. A hajléktalan csavargót büntetése kitöltése után hazatoloncolják.

— **Zárfeloldások.** Kaba községben a sertésorban megszűnt, ugyisint Nyíradonyban is a lovak közt fellépett lépfene és rühör megszűnt. A zárlat alól feloldattak.

— **A telefondíjzabás reformja.** A posta- és táviratvezérgazgatósága, mint ez köztudomású, esztendő óta foglalkozik a telefondíjzabás reformjának az előkészítésével. A vezérgazgatóság megbízásából többen tanulmányutat tettek s ezen tanulmányutak eredménye Európa és Amerika minden olyan posta- és távirat területéről, ahol a telefon-ügy ki van fejlődve, kimerítő jelentések alakjában képezi anyagát a reform körül folyó tárgyalásoknak. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter utasítására a már teljesen egybegyült gazdag anyagot a vezérgazgatóság tervezett alakjában foglalta egybe, amely tervezet kiterjeszkedik nemcsak a díjzabás átalakítására, hanem magába foglalja a telefon szolgálat újraszervezését is, úgy, amint ezt a fejlődött gazdasági élet újabb fejleményei kívánják. Mielőtt azonban a reforma megvalósítható és a kérdés a törvényhozás elé vitetné, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter kívánatosnak tartja, hogy megismerkedjék a kereskedelmi és gazdasági körök illetékesen megnyilatkozó közvéleményével a telefonkérdést illetően. Ebből az okból a posta- és táviratvezérgazgatóság a már teljesen elkészített anyagot szakértői kezlet elé terjeszti, amely értekezlet még szeptember hó folyamán össze fog hivatni.

— **Gondatlanság** A szülei gondatlanságnak esett áldozatul Holzer János 4 éves fiúcska. A boldogtalan teremtés lugott ivott víz helyett és súlyos belső sérüléseibe belehalt.

— **Ha a házmester dühöng.** Kétségtelenül nagy tekintély minden házban a házmester. Szabó Gábor Arany János utca 50 sz. a lakó házmester is ezt vélte és részeg fővel nagy botrányt csapott, mikor pedig a rendőr leintette, neki állt feljebb és legszemberezte. A rendőr feljelentette a nagyhatalmu férfit, akinek tüzes vért bizonyára higgasztani fogja a rendőri bírság.

— **Izgalmas képviselőválasztás.** Kolozsvár I. kerületében szerdán zajlott le a pótválasztás dr. Kecskeméthy István ügyvéd és Böhm Mihály máv. főellenőr közt. A választás reggel 8 órakor kezdődött és a szavazatok aránya majdnem minden órában egyforma arányt mutatott. A zárórát este 7 órára tüzték ki, amikor úgy Kecskeméthynek, mint Böhmnek egyformán 720—720 szavazato volt, Ekkor a választási elnök le-szavazott Kecskeméthyre, aki így 1 szavazattöbbséggel képviselőnek megválasztották. Az ellenpárt kérvényezni fog.

— **Megmart asszony.** A rendőrség özvegy Nagy Sándornét orvosi rendelet alapján sürgősen a Pasteur intézetbe szállította. Az 58 éves asszonyt kezén és karján veszett eb rettenetesen összemarta. Elszállítására annál sürgősebb, mert a marás már napokkal ezelőtt történt, de ő csak tegnap jelentette be az esetet.

— **A cigaretta.** Amióta a cigaretta divatba jött, a gyermekek is rákaptak a dohányzásra. Amíg csak a pipát meg a szivart kultiválták, könnyebb volt a gyermekeket ellenőrizni, manap azonban nem kell a dohányzásához semmiféle felszerelés. Egy krajcárért adnak két cigarettát, amivel el lehet bujni az istállóba, pajtába, vagy a kerítés mellé. De most már az sem tűnik föl, ha vasárnap délután, az iparostanoncok vigan füstölve sétálnak és ők a fejletlen szerveiket a nikotinnal. Az amerikaiak már radikálisabban bánnak el a dohányzó gyermekekkel. Egy amerikai újság írja, hogy új törvényt hoztak, amely drákói rendszabályokat tartalmaz a dohányzó gyermekek ellen. Minden tizenhat éven aluli egyén, aki utóán, átjárón, nyilvános közlekedési eszközökön, vagy más nyilvános helyen dohányzik, rögtön pénzbüntetésre kötelezhető. A bírság első kihágásnál nem haladja túl a tíz shillinget, a következő kihágásnál már egy

fontos rug. Minden dohányos ember, dohány és szivarkakereskedő, vagy bármely más személy, aki tizenhat éven aluli egyéneket szivarral, cigarettával lát el, pénzbüntetésnek vetendő alá. Ez a bírság első esetben 5 font, ismételt esetben iparengedélyét is elveszitheti. Azokra a tizenhat éven aluli egyénekre azonban, akik orvosszakértőtől kiállított bizonyítvány alapján kimutatják, hogy a dohányzás jótekonny hatással van az egészségükre, ez a törvény nem alkalmazható. Tehát nem mond ki a törvény generális tilalmat, amint túlzó absztinensek óhajtanak, akik az egész társadalmat Prokrusteságba gyömöszölnék, de a maguk faragta békák közé. Ellenben okosan intézkedik, hogy ne szaporodjék a gyerekek és egyszerűs mind a közbiztonság kárára az a visszaélés, aminek következményeiről Magyarországon a meglöpött perselyek, tolvajjá nőtt csemeték, leégett faluk és szérük beszélhetnek.

— **Kanadában halálra ítélt magyar fiu.** Többször írtunk már a Kanadában halálra ítélt magyar fiu, a 24 éves Magyar Vince asztalos segéd tragédiájáról. Az első adományt dr. Engel Ignác orvos küldte be. Ma özvegy Debreceai Józsefné szegénysorsu családjára juttatott hozzánk 1 koronát. Dr. K. T. M. ur is küldött be 1 koronát. Eddigi gyűjtésünk 4 korona. A derék adakozóknak bá-ha sok követője akadna. A gyűjtést megindítottuk és e hó 27-én elfogadunk adományokat, mert már 28-án küldjük a pénzt, hogy idejében odaérkezzen. Ha valaki egyenesen Kanadába akarja küldeni adományát, e címre küldje: Magyar Executiva Comitée 602 Nain Str. Winnipeg, Man. (Amerika, Kanada.)

— **Séta harisnyában.** A belvárosi korzón — mint Budapestről írják — nagy feltűnést keltett ma reggel egy előkelő külsejű, nyugodtan sétáló uriember, a ki jobb kezében sétatálcát, baljában lakcipőt tartva, harisnyában járkált utcáról-utcarára. A nem mindennapi sétálóknak természetesen sok bámolója és kiséreje akadt s mindenki meg volt győződve, hogy ez az ember csendes bolond. Ő azonban nem törődött senkivel és semmivel, csak ment bámulatos nyugalommal és hidegvérrel az útján. Egy rendőrnök végre szemet szurt a dolog, odament a furcsa uriemberhez és igazolásra szólította fel:

— Ki legyen az ur?

— Szabó Gyula vagyok, harminchat éves bi-harmegyei körjegyző.

— Hát aztán miért mászkál az ur ilyen botrányosan a városban? Nem látja, hogy az emberek nézik?

— Hadd nézzenek! — szólt az előkelő idegen még előkelőbb mosollyal. — Melegem van, punktum.

— Mi járatban van itt különben?

— A miniszteriumba megyek, mert dolgom van.

— És hol lakik?

— A Pannónia-szállóban.

— Jó! — felelt a rendőr. — Hát most azt mondom, hogy huzza fel a topánját.

— Nem huzom!

— De huzza!

— Nem!

— Akkor bekisérem!

— Mégse huzom!

És mert a harisnyás járókelő szavához tartotta magát, a rendőr is szavának állt és bekisérte az állítólagos jegyző urat a főkapitányságra. Innen telefonáltak a Pannónia-szállóba, de kiderült, hogy az ur ott nem lakik és sohasem lakott. Most következik az ügy legérdekesebb része. A rendőrorvosok megvizsgálták az idegent s miután elmeállapotát rendben találták, szabadon bocsátották. Most, ha kedve tartja, sétálhat tovább nyugodtan, harisnyában a korzón.

— **Az elveszett liba.** A háromfivársárban 10 darab libát vett Berger Márton aprójszág kupec az egyik kofa asszonytól. Ki is fizette az árát és tovább vásárolt. Egyszerre csak észrevette, hogy hiánya van a 10 libának. — A kofa asszonyt gyanúsította, hogy ő vette el. Berger lefogta erre az assz-

zonyt és míg ő tartotta, a fia erőszakkal elvonta az egyik libáját. A károsult asszony feljelentette.

— **Elbitangolt lovak.** Czégény Imre hajdubadházi lakos 3 lova elbitangolt. A káros keresi lovait. Az a gyanu, hogy a 3 ló a debreceni határ felé eredt.

— **Hölgyeknek, uraknak, fiataloknak és öregeknek a legszebb ajándéktárgyakat Mentze Henrik áruházában Kossuth-utca 4. szám alatt kaphatunk a legolcsóbban.** 361—x—10

— **Talált tárgyak.** A belvárosi rendőrkapitányságon a következő, talált tárgyakat vehetik át igazolt tulajdonosok: kázi tárcsa, zálogcédula, pénztárca, néhány fillér tartalommal, zálogjegy, szerződés benne több tárggyal, két zálogjegy. Az igazolt tulajdonosok jelentkezzenek.

— **Papa, Mama, Baba, Mentze Kossuth-utca 4. szám.** 361—32

TAVIRATOK.

Megzavart beszámoló.

Szeged, augusztus 23. Becsey Károly dr. országgyűlési képviselő Szatymazon a Báló-féle vendéglőben beszámolót akart tartani, de a hallgatóság sorából poharakat, üvegeket, székeket dobáltak feléje, majd pedig mikor revolverlövés is dördült el, a képviselő kiséreivel elmenekült a vasuti állomásra, ahonnan az első vonattal nyomban elutazott.

Képviselőből főispán.

Budapest, augusztus 23. Több lap közli a hírt, hogy Máramarosmegye főispánjává Perényi báró helyére Ferdinándy Béla képviselő fog kinevezeteni. Ferdinándy azonban kijelentette, hogy nem vállal főispánságot.

Kettős párbaj.

Budapest, augusztus 23. Zsedényi Aladár hírlapírót a Budapesti Hírlapban megjelent cikkért Fabricius honvédezedes és Formanek kapitány provokálták. A segédek kardpárbajban állapodtak meg. Az első párbaj holnap délután lesz. Formanek kapitánnyal fog szemben állani Zsedényi és ha sértetlen marad, megverekszik Fabricius ezredessel is.

Az ács munkások sztrájkja.

Budapest, augusztus 23. Az ács munkások sztrájkja még egyre tart. A mesterek úgy akarták a sztrájkot megtörni, hogy vidékről hozatnak munkásokat, de a terv nem sikerült. A sztrájk egyre tart, pedig a munkák sürgősek.

Az ellopott szobrok.

Budapest, augusztus 23. Harmadéve, a párisi áruház égése alkalmával a nagy zavart arra használta fel néhány vakmerő tolvaj, hogy Kisfaludy szobrát és két angyalt elloptak. A rendőrséghez most névtelen levél érkezett, amelynek írója közölte, hogy a szobrok Pozsony városában vannak. A nyomozás kiderítette, hogy a szobrok tényleg ott vannak. A város 8000 koronáért vette meg a szobrokat, amelyek most főterét díszítik. A vakmerő tolvajokat nyomozzák.

Felkelés Kuba szigetén.

London, augusztus 23. Kuba szigetén felkelés ütött ki. A felkelők a főváros, Havana felé vonulnak.

Valparaisó pusztulása.

London, augusztus 23. Már hivatalosan is megállapították, hogy Valparaisónak 3000 lakosa esett a földrengés áldozatul. Az anyagi kárt még nem tudták felbecsülni. A tűzvédelmi épület, az iskolák, a színház és a középületek elpusztultak. A kikötőben azonban kár nem esett.

Az oroszországi helyzet.

Pétervár, augusztus 23. Klivlandban és Kurlandban fegyveres rabló csapatok garázdálkodnak. Pusztán Riga környékén 26 rablásadást követtek el utóbb.

Bilbao, augusztus 23. A sztrájkoló munkások és katonaság közt összeütközés történt. A csapatok a sztrájkolókat nem akarták a városba engedni, mire a munkások közpört zudítottak a csapatokra, amelyek tüzeltek. Több munkás megsebesült. A tengerészeti miniszter a városba érkezett.

Elítélt ügyvédek.

Pétervár, augusztus 23. A törvényesek 6 ügyvédet 2-2 hónapi börtönre ítélte, mert az általános sztrájkra kényszerítették a bíróságot is a tárgyalásokon való obstakulációval. Az ügyvédek azzal védekeztek, hogy az általános amnesztia folytán ők is kegyelmet kaptak. A bíróság ennek dacára 2-2 hónapi börtönre ítélte őket.

Frigyes főherceg szemleutja.

Grätz, augusztus 23. Frigyes főherceg csapatkegyelme ma ideérkezett szemleutjában.

Közgazdaság.

Kőbányai sertésüzlet. Augusztus 23. Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 112-113 fillérig. Fial nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 117-118 fillérig. Fial közép (páronként 251-320 kilogramm súlyban) 123-124 fillérig. Fial könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 120-127 fillérig. II. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm) 118-120 fillérig. Közép (páronként 240-260 kilogramm) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm) — fillérig. Sertéslétszám: 1906 augusztus 20-ik napján volt készlet 47.425 darab. 1906. augusztus 22-ik napján felhajtott — darab. 1906. augusztus 23-ik napján elszállított 438 darab. 1906. augusztus 2-ik napjára maradt készlet 46.987 darab. A hízott sertés üzletirányzata: kissé kellemesebb.

Regény-Gsarnok.

A tapasztalt utitárs.

Irta: Törös Irma.

Az öreg rohant a kijárat felé, bátyám megijedve, hogy talán a kalap után ki akar ugrani, pillanat alatt mellette termett.

Mit akar a bácsi?

Mit akarok — hát a vérszéklet akarom meghuzni...

Azt ne tegye bácsi, megbüntetik, úgy hogy tiz kalapot is vehet rajta.

Mi lesz a kalappal? kérdé az öreg.

Sammi más csak üljön le a bácsi. E pillanatban lépett be a kalauz nem éppen barátságos hangon kérde.

Kinek a kalapja esett ki?

Az öreget ez még jobban bosszantá, hogy mi köze az ő kalapjához!... A bátyám avval előzte meg a további incidenst, hogy egy nagy üveg jó fajta sestakertit emelt a szájához a kalauznak, hogy igyék mert úgy sem halunk meg soha!

Mégis tetts a hatást mert már a harmadik felhajtásán azt mondta — sohasé bu-

auljanak az urak a kalap miatt, majd kér ő a váltóór ismerősétől egyet Dorogon.

Rohant is vele mihelyt a vonat megindult Nánás felé. Nem valami uras kalap, mondá, de jó lesz szorultságból.

Az öreg tágra nyitott mérges szemekkel nézett a dorogi ócska paraszt kalapra.

Inkább fedetlen fővel megyek haza, de ezt fel nem teszem, mondá.

Pedig én ajánlanám feltenni mondá a kalauz, azért, hogy olvadásra áll az idő, mégis csak hideg van, annál is inkább, mivel a nánási állomáson négy óra hosszát várnak az urak, mivel napjában csak kétszer megy Tisza Lökig a vonat.

Erre a nyilatkozatra a bátyám és az öreg óriási kérdőjelként néztek egymásra.

— Hát a bácsinak ilyen tapasztalata van a vonatközlekedésbe? — mondá a bátyám.

— Hát mit tehetek én arról, ha nem megy tovább. — Mialatt ki kellett, hogy szálljanak Nánáson és bus ábrázattal szemlélni, hogy mint fordul a vonat vissza Debreczen felé...

Kellemetlen helyzetéből bátyámat az öreg neveltséges kinézése ébresztette fel, mert igen ellentétben volt a dorogi zsiros kalap a francia szabásu uri ruhával.

— Te még ki nevezsz? — ordítá az öreg.

— Dehogy kedves bácsi, nincs is rajta mit nevenni, hiszen olyan jól néz ki, mint egy darabont főispán.

Az öreg erre forogni érezte magával Nánást.

— Micsoda! Te még engem egy kötéltre való nemzetgazdolóhoz hasonlítasz? — Mialatt a kalapot bedobta az egyik udvar szénás kerjébe.

Bátyám ügygyel-bajjal be szállásolta az egyik házhoz az öreget és be ment a városba kalapot venni. Mikor visszatért az új kalappal, az ugy hasonlított az elrepült kalaphoz, hogy az öreg azt állította, hogy az az ő kalapja, avval valaki utánuk szállt. Ötet nem lehet félre vezetni.

Vitatkozott volna még az öreg, de bátyám arra fordította a dolgot, hogy hol töltse az időt, míg a vonat megérkezik. Mivel több földbirtokos barátja van a városban, elmentek tehát a város tulsó részében lakó fiatal birtokos barátjához, ahol örömmel fogadták őket.

Bár az öreg egyre dohogott az uton, hova vezetsz meg? Miért nem fogadtál kocsit hátha kalapot is kellett volna venni. Annyit össze motyogott az öreg, hogy bátyám csakugyan nem unhatta magát. De mikor bevezették őket egy díszes legényszobába bevetette magát az öreg egy karos székbe, mondá, milyen jó, hogy nem fogadtál kocsit, legalább kijártam magam jobban esik az ebéd. A fiatal birtokos megérte a célzást vendégeit magokra hagyva kiment. Kevés időre lehetett hallani, hogy mint kergetik a cselédek a kappanokat.

Arra kérem a bácsit, szólj a bátyám, hogy most az egyszer ne dicserje olyan nagyon a háziasszonyt, ne hogy megjegyzést tegyenek reának. Az öreg olyan lett mint a paprika, bátyámnak az volt a szerencséje, hogy egy szép nagy üveg kancsó veres borral lépett be a fiatal birtokos. A hogy megpillenté az öreg a bort egész átváltozva kiáltá, ez az élet, ez az igazság! Mi után az öreg birtokos jött be éle e hü párjával egy nyolevankét éves agastyán neje néhány évvel fiatalabb. Oda volt véve homlokára a multnak minden öröme és bánata. Szeméből már csak a jószág sugárzott elő az igaz magyar vendégszeretet.

A fiatal birtokos csak annyit mondott a szeretet minden örömeivel, jelével ez az én apám ez az én anyám. A kölesönöz bemutatkozás után, mit az öreg majd elfelejtett, mivel a félig kiürített kancsó színét nézte rátértek az akkori nehéz politikai helyzetre. Az öreg mint nagy politikus vitte a szót, erősen szapult a Kristóffy. Elmondta a Kovács főispán díszes bevonulását és a Boda basáskodását, mi slat megnyitott az ajtó a szakácsné jelentette, hogy az ebéd fel van tálalva.

(Foly a jut.)

Az iskolai év kezdete alkalomból ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe;

Fiu és Férfi ingek, lábravalók, harisnyák, nyakkendők, paplanok, madráczok és flanel takarók

nagy választékban.

Feltűnő olcsó szabott árakhoz.

SZABÓ LAJOS FIAI

Vászon, Divat és Szőnyegáruház
DEBRECZEN, RÓZSA UTCZA.

482-x-1

Előpatak

gyógyfürdő

kiválóan jó eredménnyel használható a gyomor, vese, hólyag és a méh hurutai bántalmánál. máj és lépajknál, köszvény és csuznál, altesti pangásoknál valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségekben. A nagyhirű előpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt feltalálható kiegészítő gyógyszerközökkel (meleg és hidegfürdők, vízgyógyintézet, kezelés, masszázs, svéd torna diätikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel. Fürdő-idény május 15-től szeptember 15-ig. Vasuti állomás: Földvár és Sepsi-szentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és aug. 20-tól szept. 15-ig.) a gyógy és zenedíjnak fele fizetendő, lakások 50 %-al és ellátás is sokkal olcsóbb. Az előpataki ásványvíz, mely a szén-savdús, égvényes vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyszerköz, háznál is használható és üdítő, kellemes ital tisztán vagy borral vegyítve, nagy kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön egyenként egy millió palacknál több kerül forgalomba. Székküldési hely Előpatak. de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben. 342-4-4

Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

Francia Delinek

gyönyörű szép mintákban most

47 Kr.

Bosznay J. és Társa

divat-áruházában

Debreczen, Kossuth-utca 5. szám.

Tisztíts csak
Globusz
fémfiszító kivonat

Hirdetés.

Az ev. ref. főiskolában kikerül

— kő-lépcsők —

jutányos ár mellett egyenként is kapható.

Értekezetni lehet a **Kolléglumban** vagy **Kölcsey utca 18. szám alatt.**

SZABÓ SÁNDOR

kőmives, mester.

431-8-1

Visk-Várhegyi Acél-fürdő.

(Mármaros-megye.)

A verhovinai hegység legbájosabb, legkisebb részén van a **Visk-Várhegyi ACÉL-FÜRDŐ.** A legkiválóbb orvosi szaktekintélyek által elismert gyógyforrás, mely megszünteti a vérhiány mindennemű alakjait.

Kitűnő gyógyhatásának bizonyult a **Visk Várhegyi Acél-forrás** Különösen: a **gége, légcső, tüdő, gyomor, bél és hólyag idült hurutjainak.**

Biztos gyógyulást nyújt az aranyér, termékötlenység a női- és férfi- ivarszervek bajainak.

Kérjen prospektust a VISK-VÁRHEGYI fürdő igazgatóságától.

Igazgató: **BÓHM LAJOS.**

Visk-Várhegy Mármaros-megye legszebb részén fekszik, hegyekkel körülvéve. Levegője tiszta pormentes. — A fürdő vasuti állomása: *Bustyaháza.* Egy órányira Visk-Várhegytől. A t. fürdő vendégek kényelméről gondoskodik, a vasuti állomásnál kocsik állanak rendelkezésre. A vendégek állandó orvosi felügyelet alatt vannak. Pontos postajarat. Fényes vendéglői helyiségben kitűnő keresztény konyha. Penzió 6-8 korona személyenként. *Szigorúan kóser konyháról is gondoskodik van.* Olcsó, kényelmes lakásról azonkívül a fürdővendégek vendéglői ellátásáról is afürdőigazgatóság gondoskodik. Gyönyörű, festői kirándulási helyek.

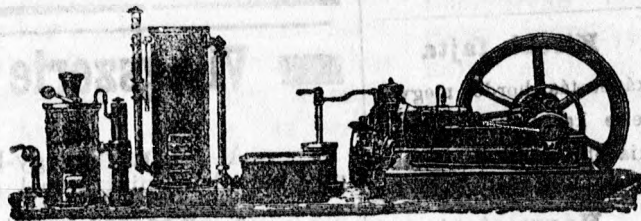
Kérjen prospektust!

OSERS és BAUER motorgyár Budapest, Podmanicky-u. 18.

Ajánlja elsőrendűnek elismert legújabb szerkezetű szivógáz-generatoros motorait.

345-16-11.

Üzemeltetés irán-
ként és lóerőnként
1 1/2-2 1/2-fillér. Ant-
racit, faszén, vagy
foksz tüzelésre egy-
aránt alkalmas.

Legmeszebb menő
szavatosság!
Első rendű referenciák.
Kedvező fizetési
felvételek.

Benzin Motorok és lokomobilok szolid kivitelben.

Költségvetéssel és árjegyzékkel díjmentesen szolgálunk!

Serravalló

Kina-bora vassal.

Értékesítőszert gyöngéltedők, vérszegények és lábbadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő szer

Kiválóan jó ízű.

Több mint 40000 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: I. Serravalló-nál

Trieszt-Barcola.

gyógytárakban pedig 1/2 lit. 6. 2 K. 60 fill.
121-22 1 " 4 " 80 "

DEBRECZEN és HAJDUMEGYE

egyetlen **délután** megjelenő napilapja

A

DEBRECZEN

Hirdetésekre

legalkalmasabb és legmegbízhatóbb. Biztos eredmény.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szóig 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldeték. Apró hirdetések előre fizetendőek.

Csemege szállót

ajánlok kereskedők és magán fogyasztók részére a legolcsóbb napi ár mellett. Darvas Miksa szálló kivétel Debrecen. Telefon 294. 427-20-2.

Haszonbérbeadó birtok.

A szentesen 19 nyilas tanyai épületekkel ellátott földbirtok 1906. október 1-től kezdve haszonbérbeadó. Értekezhetni Dr. Márton Kálmán Piac utca 44 szám alatt. 397-x-1.

Házi

tenítője lenne izr. kereskedelmista lakás és ellátás ellenében gyermekeknek. Leveleket „Szerény és intelligens jeligen kiadóhivatal” továbbít. 2-1.

Keresek

Szeptember 1-re 2 szobás lakást hozzá tartozóival azon az utvonalon ahol a kis vonat vagy a lóvonat közlekedik. Cim a kiadóhivatalban.

A valódi „Tulipánrúd”

szivarka hüvely és szivarka-szipka gyári főraktára Harmathy Pál könyvkereskedésében van Fűvészkert-u.14. csakis ott kaphatunk valódi „VERGE” egészségi papírból készült szivarka hüvelyeket legolcsóbban: 100 Tulipán hüvely 12kr. Tiszui hüvely 10 kr. Progress 10 kr. King 08 kr. Rákóczy 12 kr. Ambre 12 kr. Aranyozott hüvely 18 kr. Viaszot eladóknak kedvezmény. Telefon 374. Egy tanuló felvétetik. 360-10-5

Kisebb fajta

káposztás hordó megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Házmestert,

feleséges. de kevés gyermekű embert keres. Kats Jakab, a zsidó dolgéri iskola gondnoka, Arany-János utca. 433-1-1.

Kinek
kiadó lakása van,

Ki
lakást keres
tegyen közzé egy kishirdetést

A
„DEBRECZEN”-ben.

A szépség egyik főkelléke a szép arcbőr.
Minden hölgynek módjában áll ezt megszerezni.

a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÊME

csodás hatású arckenőcs használata által.

A Margit crême egy rendkívül finom, kellemes sikooságú, gyorsan felszívódó, kedves illatú vegy-szer, mely már az első kísérlet alatt mintegy behizelgi magát; a bőrnek rögtön kellemes puha bársonyszerű tapintatot ad, 10-12 nap alatt teljesen átalakítja a bőrt, nyomtalanul eltünteti szeplőt, májfoltot és mindennemű bőrisztátlanságot.

Előnyös tulajdonsága ezen crémnek, hogy a bőrt nem teszi zsíros tapintatúvá, fényessé, mint más kenőcs, sőt ellenkezőleg, annak fényét, mint a puder elveszi, minél fogva nappal is alkalmazható. A bőrt táplálja, mitől az gyermekded üdéséget, teltséget, bársonyszerű puhaságot és kellemes tapintatot nyer. Leglényegesebb előnye, hogy higánytímet nem tartalmaz és így teljesen ártalmatlan.

Ára egy tégelynek 2 korona, kis tégelynek 1 korona.

Margit-szappan 70 fill., — Margit-puder K 1.20, — Margit-fogpop 1 K. — Arcvix 1 Kor.

Készíti: **Földes Kelemen**
gyógyszerész ARADON. 176-10-10

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek.

Kapható: Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog. Steiner Manó, Mihalovits J., Murakózy László, Szilcz Ferenc gyógyszerárakban.

Világszerte híres a borszéki gyógy-borvíz.

A „főkuti” gyógy-borvíz a legkellemesebb italu, legszénsavasabb üdítő ásványvíz úgy magában mint borral és gyümölcs szörpökkel vegyítve.

A „Kossuth-kuti” gyógy borvíz kitűnő összetételű alkalikus vasas savanyúvíz, gazdag vas és mész tartalmánál fogva igen jó hatással van a vérszegénység minden neménél, továbbá az angol görvély kóroknál.

A „Boldizsár kuti” gyógy-borvíz nemcsak kiválóan üdítő élvezeti víz; de kitűnő sikerrel használtatik a vese, húgy hólyag és köszvény bántalmak ellen, a légző és emésztő szervek hurutainál, vizeleti nehézségeknél, megakadályozza a húgyhomok lerakódását.

Nagy litium tartalma. Húgyhajtó hatású. Szénsav dús. Ceira (bacillus) mentes.

Borszéki gyógyfürdő.

A ki sulyt helyez arra hogy egészsége, ifjúi frissége megmaradjon, az jöjjön Borszékre az egészségének, ujjászületésének a forrásaihoz.

Gyógyító tényezők Borszéken: Magas fekvés (900 méter magasan fekszik fe-nyőöserdőben). Tiszta portól mentes levegő. Szénsavban gazdag vasas ivóforások. Szénsavval telített hideg lobogó fürdők, kitűnő vasas lápfürdők, melegített szénsavas kádfürdők, hideg vízzel gyógyító intézet, masszázs, villamozás, tej és savókúra, terainkúra. Villámvilágítás.

Prospektusokkal, felvilágítással szívesen szolgál a fürdőigazgatóság Borszék (Csikmege) Naponta Dédáról — Borszékre kényelmes gyorskocsijárat. Utazás 6 óra Autombil járat. Kapható Debrecenben: Klein Ignác úrnál, továbbá minden nagyobb fűszer üzletben, nevezetesebb szálló-, kávéház- és vendéglőben.

Utolsó vasút állomás Déda. Posta, távirtda és telefon helyben.

Elutaztam:

külföldi tanulmány- és bevásárlási utamra
női ruhaszövetekért.

A szövetek megérkezéséről haza érkezésem után az érdeklődő t. közönséget értesíteni fogom.

Addig ne vegyen senki.

Mivel olyan újdonságokat hozok, amelyet még Hajdumegye és Debrecen közönsége eddig nem látott, mert annak szépsége és minősége mindenkit bámulaiba fog ejteni. 111-x-69.

LÖWY F. Debrecen, Piac-u. 24. sz.

A KIRAKAT SÖTÉT KÉKRE VAN FESTVE.